

Bruksela, dnia 7.7.2020 r.
COM(2020) 293 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**dotyczące realizacji i przydatności planu prac Unii Europejskiej
w dziedzinie sportu na lata 2017–2020**

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**dotyczące realizacji i przydatności planu prac Unii Europejskiej
w dziedzinie sportu na lata 2017–2020**

WPROWADZENIE

Sport stał się w ostatnich latach ważnym elementem polityki UE, ponieważ odgrywa obecnie coraz większą rolę w gospodarce i społeczeństwie, a przez to przyczynia się do radzenia sobie z najważniejszymi wyzwaniami gospodarczymi i społecznymi UE. Jego wyjątkowość polega nie tylko na tym, że korzystnie wpływa na zdrowie i dobrostan ludzi, ale także na tym, że buduje siłę i spójność społeczności, pomaga sprostać wyzwaniom związanym z migracją i wykluczeniem społecznym oraz sprzyja wzrostowi gospodarczemu i generowaniu zatrudnienia. Dzięki przekraczaniu barier społecznych i językowych sport może promować wspólne wartości i tworzyć poczucie przynależności społecznej, szczególnie wśród młodzieży. Sport pomaga rozwiązywać narastające problemy związane z brakiem aktywności fizycznej. Ponadto pandemia COVID-19, która bardzo poważnie odcisnęła się na działalności sportowej, wyraźnie uwidoczniła duży wpływ sportu na zdrowie i jego potencjał w zakresie profilaktyki. Pandemia doprowadziła do pojawienia się licznych wyzwań zarówno w zakresie sportu masowego, jak i rywalizacji na najwyższym poziomie zawodowym, jednak jeszcze bardziej uzmysłowiła istotne znaczenie sportu dla naszych społeczeństw jako czynnika krzewienia zdrowia, dobrostanu i jedności w wymagających czasach.

W następstwie uwzględnienia sportu w traktacie lizbońskim oraz zgodnie z art. 165 TFUE instytucje UE i państwa członkowskie zacieśniły współpracę i rozszerzyły europejski wymiar sportu. Unijna współpraca skupiała się w szczególności na dziedzinach, w których UE może przyczyniać się do zwiększenia wartości działań prowadzonych przez państwa członkowskie i je wspierać. W tym kontekście plan prac UE w dziedzinie sportu stał się jednym z głównych narzędzi zacieśniania współpracy na poziomie UE.

Od 2011 r. wprowadzono trzy plany prac UE w dziedzinie sportu. Ich głównym celem jest promowanie i rozwijanie współpracy w zakresie polityki sportowej między instytucjami UE, państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami zajmującymi się sportem, przy czym nacisk kładzie się na konkretne działania o wyraźnej europejskiej wartości dodanej.

Trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu obejmuje okres 1 lipca 2017 r. – 31 grudnia 2020 r.¹. Jego wdrażanie przyczyniło się do realizacji nadrzędnych priorytetów określonych w strategii

¹ Dz.U. C 189/02 z 15.6.2017.

„Europa 2020”² oraz w programie na rzecz zatrudnienia, wzrostu, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych³. Wsparciem dla tego planu był program Erasmus+ (2014–2020)⁴, zapewniający komplementarność i większe skutki działań w dziedzinie sportu. Priorytetowymi tematami są w dalszym ciągu – podobnie jak w poprzednim planie:

- ucziwość w sporcie,
- gospodarczy wymiar sportu,
- sport i społeczeństwo.

Jeśli chodzi o strukturę i ogólną organizację pracy, w trzecim planie prac UE w dziedzinie sportu utrzymano główne elementy poprzedniego planu z pewnymi udoskonaleniami i nowościami.

Niniejsze sprawozdanie sporządzono w ramach obowiązku Komisji w zakresie przeprowadzenia oceny realizacji i przydatności planu prac UE w dziedzinie sportu w pierwszej połowie 2020 r. i będzie ono podstawą przygotowania ewentualnego czwartego planu prac UE w dziedzinie sportu w drugiej połowie 2020 r.⁵.

Sprawozdanie Komisji ma dwa główne cele: po pierwsze, stanowi ocenę realizacji i szerszych skutków politycznych planu prac UE w dziedzinie sportu, a po drugie zawiera zalecenia dotyczące przyszłych działań w dziedzinie sportu. Przeprowadzona przez Komisję ocena uwzględnia różne przekazane informacje, w tym pisemne uwagi przedłożone przez państwa członkowskie oraz uwagi ekspertów i obserwatorów uczestniczących w strukturach roboczych.

B) OCENA

Podobnie jak przy wcześniejszych edycjach dokonana przez Komisję ocena trzeciego planu prac UE w dziedzinie sportu przebiegała w ramach procesu konsultacji z różnymi zainteresowanymi stronami. Komisja zorganizowała dwa spotkania – jedno z państwami członkowskimi i jedno z organizacjami sportowymi – w celu zebrania ich opinii na temat realizacji planu prac, w tym na temat zdobytych doświadczeń, oraz w celu sformułowania zaleceń na przyszłość. Oprócz spotkań udostępniono kwestionariusz internetowy⁶, który

² COM(2010) 2020 z dnia 3 marca 2010 r.

³ Wytoczne polityczne przewodniczącego Komisji Europejskiej Jeana-Claude’a Junckera z dnia 15 lipca 2014 r.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE.

⁵ Pkt 18 rezolucji Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie planu prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu (1 lipca 2017 r. – 31 grudnia 2020 r.), (2017/C 189/2), Dz.U. C 189/5 z 15.6.2017.

⁶ Kwestionariusz rozesłano do państw członkowskich oraz obserwatorów uczestniczących w grupach eksperckich. Zawierał pytania dotyczące realizacji, organizacji pracy, przydatności i wyników planu prac UE oraz umożliwiał przedstawienie propozycji na przyszłość. Komisja otrzymała łącznie 32 odpowiedzi – 15 od państw członkowskich i 17 od obserwatorów.

umożliwił Komisji zebranie użytecznych informacji i danych statystycznych od państw członkowskich, a także ekspertów i obserwatorów uczestniczących w strukturach roboczych.

Analiza uzyskanych informacji pokazała, że realizacja trzeciego planu prac UE w dziedzinie sportu spełniła ogólne oczekiwania i cele. Jednak, pomimo dużych osiągnięć i efektywnej realizacji, trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu może w przyszłości zostać jeszcze bardziej ulepszony i objąć nowe obszary działania.

1. Metody pracy i struktury robocze

Ważnym aspektem jest ocena ustanowionych metod pracy i struktur roboczych, ponieważ mają one kluczowe znaczenie dla efektywnego realizowania priorytetów i celów planu prac UE w dziedzinie sportu. W bieżącym planie prac UE w dziedzinie sportu w dużym stopniu zaktualizowano i zdywersyfikowano metody pracy. Wprowadzono i aktywnie stosowano nowe metody pracy, wychodząc poza grupy eksperckie. Ponadto plan prac UE w dziedzinie sportu stał się efektywnym narzędziem planowania prezydencji i prac Rady.

W czasie realizacji poprzednich planów prac UE w dziedzinie sportu, główną metodą prac były *grupy eksperckie*. Na potrzeby realizacji planu prac UE w dziedzinie sportu w latach 2011–2014 istniało sześć grup eksperckich, a w latach 2014–2017 – pięć. W okresie od 2017 do 2020 r. Komisja przyjęła bardziej ukierunkowane podejście, powołując jedynie dwie grupy eksperckie⁷. Tym dwóm grupom przewodniczyła Komisja, a w ich skład wchodził przedstawiciel państw członkowskich⁸. Do uczestnictwa w charakterze obserwatorów mogły też być doraźnie zapraszane zainteresowane strony (zob. załącznik). Obie grupy eksperckie rozpoczęły działalność na początku roku 2018. Dążyły do osiągnięcia oczekiwanych wyników prac przewidzianych w planie prac UE w dziedzinie sportu. Głównym celem grup eksperckich było dzielenie się najlepszymi praktykami w wybranych obszarach polityki, promowanie współpracy pomiędzy państwami członkowskimi oraz uczestniczenie w opracowywaniu polityki na szczeblu krajowym i europejskim.

Realizacja poprzednich planów prac UE w dziedzinie sportu pokazała, że struktury robocze i metody pracy mogą być dalej rozszerzane w celu efektywnego osiągania określonych w nich celów oraz umożliwienia bardziej aktywnego zaangażowania innych partnerów międzynarodowych i zainteresowanych stron. Do struktur tych należą między innymi konferencje prezydencji, posiedzenia ministrów i dyrektorów ds. sportu, a także konferencje, seminaria i badania Komisji. W trakcie trzeciego planu prac UE w dziedzinie sportu zostały wprowadzone dwa nowe narzędzia: *grupy zainteresowanych państw członkowskich*, umożliwiające państwom członkowskim spotykane się i omawianie określonego tematu ujętego w planie prac UE w dziedzinie sportu, oraz *spotkania klastrowe*, umożliwiające dzielenie się rezultatami związanych z polityką projektów finansowanych przez UE.

⁷ Grupa ekspercka ds. uczciwości w sporcie oraz grupa ekspercka ds. rozwijania umiejętności i zasobów ludzkich w sporcie.

⁸ Na podstawie decyzji Komisji C(2016) 3301 ustanawiającej horyzontalne zasady tworzenia i działania grup eksperckich Komisji.

W latach 2017–2019 odbyły się cztery spotkania zainteresowanych państw członkowskich, których celem było omówienie konkretnych, interesujących te państwa spraw, takich jak zrównoważony rozwój, prozdrowotna aktywność fizyczna na podstawie dostępnych dowodów oraz różne aspekty dobrego zarządzania i ustawiania wyników zawodów sportowych. W celu wspierania państw członkowskich i tworzenia silniejszych powiązań pomiędzy polityką i programem, Komisja wprowadziła specjalny mechanizm finansowy. Dzięki niemu można uzyskać współfinansowanie ze środków unijnych na inicjatywy państw członkowskich mające na celu promowanie wzajemnego uczenia się między co najmniej siedmioma państwami członkowskimi.

Ponadto, do końca 2019 r. zorganizowano, we współpracy z Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA), cztery spotkania klastrowe dotyczące następujących tematów: zachęcanie do uczestnictwa w sporcie i aktywności fizycznej (grudzień 2017 r.), korzyści gospodarcze wynikające ze sportu (kwiecień 2018 r.), uczciwość w sporcie (grudzień 2018 r.) oraz rola sportu w edukacji (grudzień 2019 r.). Kolejne spotkanie klastrowe dotyczące włączenia społecznego przez sport zostanie zorganizowane w grudniu 2020 r.

Dodatkowo, w latach 2017–2019 zorganizowano dużą liczbę spotkań i konferencji na wysokim szczeblu (np. nieformalne spotkanie ministrów ds. sportu, dziesięć wydarzeń i konferencji w ramach prezydencji oraz pięć spotkań dyrektorów ds. sportu). Jak przewidziano w planie prac UE w dziedzinie sportu, wszystkie te spotkania przyczyniły się do dalszego wzmocnienia współpracy między państwami członkowskimi, instytucjami UE i zainteresowanym stronom sektora sportu. Umożliwiły ulepszenie koordynacji w ramach UE, wymianę doświadczeń krajowych, udostępnianie dobrych praktyk oraz zapewnianie zainteresowanym stronom sektora sportu głosu przy kształtowaniu i realizowaniu programu UE na rzecz sportu.

Federacje i stowarzyszenia sportowe oraz inne zainteresowane strony sektora sportu odgrywają kluczową rolę w realizacji polityki sportowej. Dlatego bardzo ważne jest poznanie i uwzględnienie ich opinii przy omawianiu polityki. Jeśli chodzi o poszerzanie współpracy, poczyniono konkretne starania w celu ściślejszego zaangażowania organizacji sportowych i zainteresowanych stron sektora sportu w działania UE, w tym w realizację planu prac UE w dziedzinie sportu. W szczególności rozpoczęto i prowadzono intensywny dialog z organizacjami sportowymi w ramach różnych spotkań i wydarzeń na podstawie rezolucji Rady w sprawie dalszego rozwoju zorganizowanego dialogu w obrębie UE na temat sportu⁹. Ruch sportowy aktywnie uczestniczył w dorocznych spotkaniach w ramach Forum Sportu UE oraz w spotkaniach organizowanych przy okazji posiedzeń Rady lub posiedzeń dyrektorów ds. sportu.

2. Wyniki prac

⁹ 2017/C 425/01.

Trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu zawiera 31 konkretnych oczekiwanych rezultatów, które mają różny charakter. Obejmują one wszystkie aspekty sportu: społeczny, gospodarczy i organizacyjny, a także mają określoną strukturę wdrożeniową. Większość oczekiwanych rezultatów została osiągnięta lub jest w trakcie osiągnięcia¹⁰. Jedyne trzy¹¹ z nich nie zostały zrealizowane, ponieważ prezydencje w Radzie UE i państwa członkowskie mogły elastycznie dostosować swoje priorytety w trakcie realizacji planu prac UE w dziedzinie sportu.

Działania związane z planem prac UE w dziedzinie sportu skupiały się wokół dwóch grup eksperckich:

- **Grupa ekspercka ds. uczciwości w sporcie** spotkała się w latach 2018–2020 pięć razy. Składała się z 27 państw członkowskich i 22 obserwatorów. Koncentrowała się na walce z korupcją, ustawianiem wyników zawodów sportowych i dopingiem, a także na promowaniu uczciwości i ochronie dzieci w sporcie. W celu wsparcia pracy tej grupy eksperckiej Komisja sfinansowała dwa badania. W pierwszym badaniu przeanalizowano korupcję w sporcie w Europie, natomiast w drugim określono środki służące ochronie dzieci w sporcie.
- **Grupa ekspercka ds. rozwijania umiejętności i zasobów ludzkich w sporcie** spotkała się w latach 2018–2020 pięć razy. Składała się z 26 państw członkowskich i 8 obserwatorów. Koncentrowała się na kształceniu trenerów, dwutorowych karierach sportowców oraz kwalifikacjach i umiejętnościach zawodowych w sporcie. Grupa ta otrzymała zadanie sporządzenia wytycznych dotyczących minimalnych wymogów w zakresie umiejętności i kompetencji trenerów¹². Dokument ten został ukończony w lutym 2020 r. i rozpowszechniony do realizacji we wszystkich państwach członkowskich.

Ponadto spośród różnych rezultatów bieżącego planu prac UE w dziedzinie sportu można wyróżnić następujące działania:

- **Seminarium dotyczące specyfiki sportu** odbyło się w grudniu 2019 r. Jego celem było pogłębienie dyskusji między kluczowymi zainteresowanymi stronami, z udziałem specjalistów praktycznie zajmujących się tą dziedziną, na temat autonomii sportu i stosowania prawa UE do kwestii sportowych.
- **Spotkania klastrowe** były sukcesem pod względem zarówno różnorodności punktów widzenia, jak i tematów dyskusji. W szczególności udało się zebrać szeroką grupę

¹⁰ W tabeli znajdującej się w załączniku do niniejszego sprawozdania przedstawiono stan realizacji każdego z oczekiwanych rezultatów.

¹¹ Grupa zainteresowanych państw członkowskich w obszarze *Prawo UE w odniesieniu do sportu i organizacji sportowych*; seminarium prezydencji
Korzyści i wyzwania jednolitego rynku cyfrowego w kontekście lepszego finansowania i komercjalizacji sportu;
konkluzje Rady *Rola i wpływ mediów w sporcie*.

¹² EU Bookshop NC-02-20-217-EN-N; <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8f28e3a0-6f11-11ea-b735-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-122543310>

podmiotów z dziedziny sportu: państwa członkowskie, władze publiczne, uczelnie, organizacje sportowe itp. Dzięki temu możliwy był otwarty dialog między decydentami i podmiotami wdrażającymi projekty masowe, obejmujące takie priorytetowe kwestie, jak prozdrowotna aktywność fizyczna, edukacja sportowa i poprzez sport, uczciwość w sporcie oraz gospodarczy wymiar sportu. Dodatkowo spotkania klastrowe stanowiły niepowtarzalną okazję do określania związanych z polityką rezultatów projektów sportowych Erasmus+ oraz do wymiany pomysłów na temat ich wpływu na proces decyzyjny.

- Dużym zainteresowaniem cieszyła się nowo utworzona formuła „**grup zainteresowanych państw członkowskich**”, ponieważ odpowiadała ona początkowym oczekiwaniom zainteresowanych i zgłaszających się państw co do współpracy nad danym tematem bez konieczności tworzenia konkretnej grupy eksperckiej Komisji. Ta nowa metoda okazała się szczególnie elastyczna i przydatna w reagowaniu na pojawiające się potrzeby i priorytety – być może będzie stosowana częściej w przyszłości.

3. Opinie zainteresowanych stron dotyczące realizacji planu prac UE w dziedzinie sportu

Komisja, państwa członkowskie oraz większość zainteresowanych stron zasadniczo uznały, że pierwszy i drugi plan prac UE w dziedzinie sportu wdrożono z powodzeniem. Ogólny wydzźwięk odpowiedzi uzyskanych podczas konsultacji internetowych z zainteresowanymi stronami był taki, że działania prowadzone w ramach bieżącego planu prac UE w dziedzinie sportu przyniosły dobre rezultaty w określonych obszarach priorytetowych. Zdecydowana większość respondentów zgodziła się, że dokument koncentrował się na właściwych priorytetach (91 %) oraz że poprawił koordynację w dziedzinie sportu na poziomie UE (72 %). 78 % respondentów potwierdziło, że plan prac UE w dziedzinie sportu wprowadził odpowiednie struktury i metody pracy. Duża liczba zainteresowanych stron uznała także, że plan prac UE w dziedzinie sportu przyniósł korzystne rezultaty w odniesieniu do procesu kształtowania polityki.

Trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu nie tylko zapewnił ciągłość w zakresie priorytetów, ale także przyniósł znaczące zmiany pod kilkoma względami. W szczególności w ramach tego planu zróżnicowano metody pracy i znacznie zracjonalizowano kwestię grup eksperckich, których liczba została zmniejszona z pięciu do dwóch. Ponadto trzyipółletni okres planowania działań pomógł wypracować dynamikę i osiągać bardzo dobre wyniki w przypadku każdego działania. Planowanie stanowiło, na przykład, wsparcie dla pracy Rady UE i obejmowało przygotowywanie konkluzji Rady oraz organizację konferencji i wydarzeń w ramach prezydencji. Realizacja planu prac UE w dziedzinie sportu została rozdzielona między prezydencje Rady, Komisję Europejską oraz państwa członkowskie. Istniała też wyraźna wola uniknięcia nadmiernego tworzenia przez grupy eksperckie wytycznych,

sprawozdań i dokumentów pisemnych. Jednocześnie organizacje sportowe i zainteresowane strony były blisko związane z tymi posiedzeniami i z dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem uczestniczyły w wielu innych działaniach, takich jak spotkania klastrowe.

W porównaniu z drugim planem prac UE w dziedzinie sportu w dwóch kwestiach nastąpiła znacząca poprawa.

- 1) Po pierwsze, według 80 % respondentów dzięki trzeciemu planowi prac UE w dziedzinie sportu wzmocniono współpracę między UE a organizacjami sportowymi. W przypadku drugiego planu UE w dziedzinie sportu wynik ten wynosił 69 %.
- 2) Po drugie, 62 % respondentów zgodziło się, że trzeci plan UE w dziedzinie sportu wzmocnił współpracę między państwami członkowskimi a ruchem sportowym na poziomie krajowym, podczas gdy w przypadku oceny drugiego planu prac UE w dziedzinie sportu stwierdziło tak zaledwie 46 % respondentów. Wzrost ten pokazuje słuszność działań mających na celu wspieranie otwartości metod pracy i wzmocnienie współpracy.

Na podstawie pisemnych uwag państw członkowskich można wyciągnąć następujące wnioski:

- **Formuła** planu prac UE w dziedzinie sportu jest odpowiednia, ponieważ daje możliwość dużego zaangażowania nie tylko państwom członkowskim i organizacjom sportowym, ale również środowiskom akademickim i branżowym. Wielu respondentów potwierdziło, że taki rodzaj współpracy był bardzo korzystny, gdyż zestawienie różnych zainteresowanych stron i różnych punktów widzenia doprowadziło do ożywionych i wnikliwych debat, skutkujących oczekiwanymi wynikami prac.
- Zasadniczo uznano, że **grupy eksperckie** działają dobrze. Niektórzy respondenci stwierdzili jednak, że tematy omawiane na posiedzeniach tych grup były zbyt szerokie. W szczególności w kilku uwagach zasugerowano, że bardziej ukierunkowane podejście w ramach grup eksperckich umożliwiłoby bardziej produktywne i użyteczne dyskusje. Pytania skierowano też do przedstawicieli niektórych obserwatorów.
- **Metody pracy** uznano za odpowiednie, aby wdrażać plan prac UE w dziedzinie sportu. Respondenci podkreślali zwłaszcza fakt, że spotkania klastrowe oraz grupy zainteresowanych państw członkowskich były bardzo użytecznymi strukturami dzięki ich elastyczności przy omawianiu nowych tematów.

Poparto aktualny **czas trwania** planu prac UE w dziedzinie sportu. Większość odpowiedzi wskazywała, że okres 3–4 lat jest właściwy. Kilka odpowiedzi sugeruje jednak, że plany prac UE w dziedzinie sportu powinny zawierać więcej metod zapewniających elastyczność w celu lepszego uwzględnienia postępu w dziedzinie sportu.

4. Opinie Komisji Europejskiej na temat realizacji planu prac UE w dziedzinie sportu

Pod wieloma względami ocena Komisji potwierdza główne uwagi formułowane przez zainteresowane strony w trakcie konsultacji. Komisja uważa, że trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu był sukcesem, ponieważ osiągnięto zdecydowaną większość rezultatów oraz, jak wynika z opinii uczestników, były one dobrej jakości. Metody pracy w efektywny sposób doprowadziły do trwałego dialogu w kluczowych kwestiach między państwami członkowskimi, Komisją i organizacjami sportowymi. Silny wzrost zainteresowania i zaangażowania zaobserwowano zwłaszcza w odniesieniu do konferencji i spotkań klastrowych prezydencji UE, gdyż stały się one miejscem sprzyjającym wymianie poglądów i dobrych praktyk w kluczowych kwestiach, a także komunikacji i tworzeniu sieci kontaktów. Grupy eksperckie pozostały cennym narzędziem intensyfikacji i wzmacniania współpracy pomiędzy państwami członkowskimi, organizacjami sportowymi i Komisją w takich kluczowych kwestiach, jak dobre zarządzanie czy edukacja w sporcie i poprzez sport.

Komisja uważa, że omówić można zakres mandatu powierzonego dwóm grupom eksperckim, ponieważ aktualnie jest on postrzegany przez niektóre organizacje sportowe i państwa członkowskie jako zbyt szeroki, co prowadzi do niejednorodności pod względem składu i wiedzy eksperckiej.

Komisja uważa również, że zasadniczo obserwatorzy wnieśli wartość dodaną w postaci znajomości określonego tematu i poziomu wiedzy eksperckiej.

Komisja docenia optymalizację metod pracy i uważa, że ich dywersyfikacja (przez stworzenie spotkań klastrowych i grup zainteresowanych państw członkowskich) miała pozytywne skutki i przyczyniła się do lepszej realizacji planu prac UE w dziedzinie sportu. W szczególności te nowe formuły poszerzyły możliwości współpracy wśród państw członkowskich i pozwoliły na większe skoncentrowanie się na tematach o największym znaczeniu.

Ponadto Komisja z zadowoleniem przyjmuje wkład planu prac UE w dziedzinie sportu w planowanie działań Rady UE (konkluzje, konferencje i seminaria), ponieważ zapewnia to lepszą koordynację i spójność działań na poziomie UE.

Jeśli chodzi o rezultaty planu prac UE w dziedzinie sportu, ogólnie rzecz ujmując, zastosowano podejście oparte na współpracy i uzgodnieniach pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją. Dodatkowo, w odpowiednich przypadkach ruch sportowy i inne właściwe zainteresowane strony także aktywnie uczestniczyły w jego realizacji. Plan prac UE w dziedzinie sportu, który okazał się elastycznym planem działania, umożliwił efektywne radzenie sobie z transnarodowymi problemami i przyczynił się do realizacji nadrzędnych priorytetów unijnej polityki społeczno-gospodarczej.

W obszarze ucziwości w sporcie zapewniono silniejszą współpracę – na poziomie politycznym i eksperckim – w zakresie ochrony dzieci w sporcie, co staje się coraz

poważniejszym problemem. W efekcie konkretne środki zostały przewidziane na poziomie krajowym¹³. Innowacje w sporcie były szczególnie ważne dla *gospodarczego wymiaru sportu*. Przez różnorakie dyskusje i wydarzenia została podniesiona świadomość dotycząca korzyści i wyzwań związanych z aktualnym gwałtownym rozwojem technologii. W oparciu o wcześniejsze działania nowe konkretne inicjatywy i działania związane z innowacjami i sportem mogą być realizowane na poziomie lokalnym, krajowym i europejskim w ramach nowego planu prac UE w dziedzinie sportu. W ostatnich latach w znacznym stopniu został zbadany także priorytet *sport i społeczeństwo*. Prace różnych prezydencji Rady UE oraz Komisji doprowadziły do przygotowania wytycznych dotyczących minimalnych wymogów w zakresie umiejętności i kompetencji trenerów¹⁴. W dokumencie tym proponuje się wspólny minimalny zestaw kompetencji dla trenerów w Europie, w tym rozwój umiejętności miękkich, oraz wskazuje się korekty w modułach kształcenia/szkolenia i kursach dla trenerów. Celem jest lepsze przygotowanie trenerów do reagowania na potrzeby zmieniającego się społeczeństwa w kontekście coraz większego społecznego wymiaru ich codziennej pracy.

C) ZALECENIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Na podstawie wcześniejszych doświadczeń oraz własnej oceny realizacji trzeciego planu prac UE w dziedzinie sportu Komisja uważa, że można rozważyć kilka poprawek w celu wzmocnienia przyszłego planu prac UE w dziedzinie sportu oraz dalszego zwiększenia jego skuteczności i oddziaływania.

Poniższe zalecenia dotyczą formuły i charakteru, czasu trwania, oraz priorytetów i metod pracy tego unijnego planu prac. Należy ponadto szczególnie podkreślić potrzebę szerszego rozpowszechniania i efektywniejszego korzystania z rezultatów projektów sportowych Erasmus+¹⁵ przy kształtowaniu polityki.

1. Formuła i charakter planu prac UE w dziedzinie sportu

Plan prac UE w dziedzinie sportu okazał się elastyczną strukturą i skutecznym instrumentem współpracy między państwami członkowskimi, Komisją oraz zainteresowanymi stronami na poziomie UE. Zróżnicowane metody pracy umożliwiają i ułatwiają wymianę dobrych praktyk, długoterminowe planowanie działań Rady UE oraz hierarchizację obszarów współpracy. Plan prac UE w dziedzinie sportu nie jest jednak dokumentem wiążącym. Jako taki jest realizowany w ramach kompetencji, jakie Unii Europejskiej przyznano w dziedzinie sportu – działania na poziomie UE obejmują wsparcie, koordynowanie i uzupełnianie działań

¹³ Przykład: 1. Stworzenie specjalnego internetowego narzędzia wsparcia dla młodych sportowców, rodzin, trenerów i innych zainteresowanych stron; kampanie informacyjne realizowane przez NOC we współpracy z Narodowym Ośrodkiem Integracji przez Sport (Finlandia). 2. Polityka uczciwości jako warunek uzyskania grantu dla federacji sportowych we Flandrii (Belgia).

¹⁴ Zob. przypis 12.

¹⁵ Zob. przypis 4.

państw członkowskich. Działania na poziomie UE mają charakter komplementarny i pomocniczy względem działań, inicjatyw i polityk wdrażanych przez wszystkie podmioty z dziedziny sportu, tj. władze publiczne, organizacje sportowe i zainteresowane strony. W tym kontekście tytuł „Plan prac UE w dziedzinie sportu” nie odzwierciedla odpowiednio charakteru tego dokumentu i w przyszłości można rozważyć jego zmianę. Zmiany tytułu powinny uwzględniać fakt, że nadrzędnym celem dokumentu jest wspieranie i wzmacnianie współpracy w dziedzinie sportu na poziomie UE. Nowe ramy dokumentu mogłyby lepiej odzwierciedlać jego strategiczny charakter i skuteczniej obejmować wszystkie podmioty zaangażowane w jego realizację. Jeśli chodzi o zainteresowane strony sektora sportu, odgrywają one bardzo ważną rolę w kształtowaniu i realizacji polityk dotyczących sportu, a ich zaangażowanie mogłoby zostać jeszcze bardziej wzmocnione w następnym planie prac UE w dziedzinie sportu. Zmiany w tym kierunku odzwierciedlałyby ducha rezolucji Rady w sprawie dalszego rozwoju zorganizowanego dialogu w obrębie UE na temat sportu.

2. Czas trwania

Przedłużenie czasu trwania planu prac UE w dziedzinie sportu z trzech lat do trzech i pół roku, a tym samym do końca roku 2020, okazało się posunięciem właściwym, ponieważ pozwoliło dostosować ten plan do ram czasowych i priorytetów określonych w wieloletnich ramach finansowych UE¹⁶ (WRF) oraz w programie Erasmus+ na lata 2014–2020¹⁷.

W tej kwestii Komisja proponuje utrzymać trzyipółletni okres planu prac. Jest to wystarczający czas na wdrożenie założonych działań i celów, a także na ocenę jego realizacji i wynegocjowanie nowego planu. Czas trwania wynoszący trzy i pół roku zapewnia dostosowanie do czasu trwania unijnych WRF¹⁸, ponieważ będzie się pokrywać z ich oceną śródkresową.

3. Priorytety

Kompetencje w dziedzinie sportu leżą po stronie państw członkowskich, a UE ogranicza się do wspierania, koordynowania i uzupełniania działań państw członkowskich. Przyszłe priorytety planu prac UE w dziedzinie sportu powinny być określone z uwzględnieniem potencjalnych korzyści wynikających ze współpracy na poziomie UE w danym obszarze lub przy konkretnych tematach. Ponadto rola, jaką UE mogłaby odegrać w rozwiązywaniu istniejących problemów w sporcie, powinna być decydująca przy wyborze priorytetowych tematów i kluczowych zagadnień.

¹⁶ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020.

¹⁷ Zob. przypis 4.

¹⁸ Zob. przypis 16.

Dodatkowo, w celu zapewnienia spójności i efektywności działań UE w dziedzinie sportu, należy rozważyć powiązania z kluczowymi priorytetami politycznymi Komisji Europejskiej¹⁹, takimi jak Zielony Ład czy plan walki z rakiem, oraz promowanie europejskiego stylu życia. Sport ma potencjał, aby skutecznie przyczynić się do rozwiązywania tych problemów. Nowe priorytety powinny także uwzględniać wpływ pandemii COVID-19, w tym ożywienie sektora sportu po kryzysie na wszystkich jego poziomach.

Zielony sport powinien być promowany od poziomu masowego do najwyższego poziomu zawodowego. Duże wydarzenia sportowe muszą być organizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i z uwzględnieniem tego, co po nich zostaje. Uprawianie sportu i aktywność fizyczna przy jednoczesnym dbaniu o zdrowy styl życia mogą odgrywać ważną rolę w zapobieganiu nowotworom. Ponadto sport, zarządzanie sportem i formy jego uprawiania niewątpliwie stanowią część naszego europejskiego stylu życia. W tym kontekście sport powinien być odrębnym obszarem polityki, a jego wkład w inne kluczowe obszary należy dostrzegać i aktywnie promować.

Biorąc pod uwagę przydatność i znaczenie europejskiej współpracy dotyczącej sportu w priorytetowych obszarach określonych w trzecim planie prac UE w dziedzinie sportu, w przyszłym dokumencie należy założyć kontynuację i ewolucyjne zmiany. W szczególności w celu osiągnięcia dalszych postępów określone w przeszłości priorytety mogą zostać upowszechnione, aby zwiększyć znaczenie sportu oraz wykorzystać go w następujących kontekstach włączenia społecznego i rozwoju społeczno-gospodarczego: 1. sport jako narzędzie propagowania wartości i włączenia społecznego, 2. gospodarczy wymiar sportu, oraz 3. sport jako narzędzie promocji zdrowego stylu życia. Te priorytetowe obszary pozwalają uwzględnić kluczowe aspekty sportu, na przykład uczciwość w sporcie, w tym w zarządzaniu sportem, rozwój sportu masowego i powszechnej aktywności fizycznej, promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie kształcenia i umiejętności w sporcie i przez sport, gospodarczy wymiar sportu, a także społeczne włączenie osób niepełnosprawnych i osób z innych grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Przyszły plan prac UE w dziedzinie sportu powinien też wyraźniej przedstawiać wkład tego sektora w gospodarkę, w tym jego wiodącą rolę w zakresie innowacji, oraz jego pozytywne skutki dla społeczeństwa. Świat sportu musi być przygotowany na erę cyfrową i zapoznawać ludzi z nowymi technologiami. Innowacje w sporcie mogą przyczynić się do polepszenia zdrowia wszystkich pokoleń. Mogą mieć pozytywny wpływ na sport masowy, a także stanowić wsparcie dla szkolenia i poprawiania wyników najlepszych sportowców; mogą też pomóc w radzeniu sobie z takimi poważnymi zagrożeniami dla sportu, jak ustawianie wyników zawodów sportowych czy doping. Dla osiągnięcia tych wszystkich celów zasadnicze znaczenie ma współpraca między państwami członkowskimi, instytucjami UE i ruchem sportowym.

¹⁹ Mój program dla Europy. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_pl.pdf

Szczególną uwagę należy zwrócić na społeczny wymiar sportu. Sport ma wyjątkowy potencjał budowania silnych, spójnych i odpornych społeczności oraz zachęcania do aktywności obywatelskiej. Dzięki sportowi można promować i przekazywać wspólne wartości oraz budować poczucie przynależności społecznej, zwłaszcza wśród młodzieży. W sporcie celebrowane są i wspiera różnorodność i wspólnotę w coraz bardziej zglobalizowanym świecie.

W związku z tym przyszły plan prac UE w dziedzinie sportu – oprócz przeciwdziałania pewnym negatywnym aspektom aktywności sportowej, takim jak doping, ustawianie wyników zawodów sportowych czy przemoc – powinien promować wspólne wartości sportu oraz wspierać propagowanie ich w całym społeczeństwie. Aby odpowiedzieć na nowe priorytety i pojawiające się wyzwania oraz podążać za bardzo szybkim rozwojem nowoczesnych technologii, należy pomagać państwom członkowskim w ich dążeniach do stosowania innowacyjnych rozwiązań dotyczących skomplikowanych zjawisk, na przykład marginalizacji i wykluczenia, a także dotyczących nowych sposobów uprawiania sportu.

4. Metody pracy

Biorąc pod uwagę pozytywne doświadczenia związane z metodami pracy ustanowionymi w ramach trzeciego planu prac UE w dziedzinie sportu, w tym elastyczność, jaką one zapewniają w odniesieniu do pojawiających się wyzwań i potrzeb, Komisja uważa, że w przyszłości należy je utrzymać. Dzięki temu będzie zapewniona ciągłość, a także maksymalizacja ich skutków oraz pomoc we wdrażaniu planu prac UE w dziedzinie sportu.

Mówiąc konkretnie, należy utrzymać istniejącą różnorodność metod pracy. Jak wskazano w sekcji B) (ocena), państwa członkowskie i obserwatorzy docenili pracę wykonaną przez grupy eksperckie. W jeszcze bardziej pozytywny sposób przyjęto spotkania klastrowe i grupy zainteresowanych państw członkowskich. Należy kontynuować również inne tradycyjne metody pracy, na przykład konferencje, seminaria czy też badania, ponieważ instrumenty te mają kluczowe znaczenie dla komunikacji, tworzenia sieci kontaktów, wymiany dobrych praktyk, a także poszerzania wiedzy i dzielenia się wiedzą.

Również w przyszłości liczba pisemnych dokumentów powinna pozostać ograniczona. Aby jak najlepiej wykorzystać takie dokumenty, należy w nich jasno wskazywać docelowych odbiorców i odnosić się do potrzeb zgłaszanych przez ogół społeczności sportowej. W następnym planie prac UE w dziedzinie sportu należy omówić i uzgodnić metody rozpowszechniania informacji.

Należy wreszcie dalej rozwijać zorganizowany dialog UE z organizacjami sportowymi. Należy utrzymać i umocnić centralną pozycję Forum Sportu UE. Ponadto należy rozszerzyć i ugruntować współpracę z ruchem sportowym. Udział organizacji sportowych w grupach eksperckich okazał się użyteczny i korzystny dla dyskusji i działań grup. Otwartość i udział ruchu sportowego w tych grupach powinny jednak wiązać się z wartością dodaną i wiedzą fachową wnoszoną przez jego przedstawicieli.

5. Wdrażanie planu i efekty synergii

Na sport wpływa wiele unijnych obszarów polityki i inicjatyw strategicznych. Ten horyzontalny wymiar sportu już uwzględniono w planie prac UE w dziedzinie sportu na lata 2017–2020. Niektóre ważne inicjatywy i prace Komisji (na przykład wezwanie z Tartu w sprawie zdrowego stylu życia, walka z dopingiem i ustawianiem wyników zawodów sportowych, specyfika sportu) wykazały wartość dodaną i wskazywały na potrzebę współpracy międzysektorowej. Przyszły plan prac UE w dziedzinie sportu powinien w tym samym duchu aktywnie promować współpracę międzysektorową i wspierać efekty synergii z innymi sektorami i obszarami polityki silnie powiązanymi ze sportem, takimi jak swoboda przemieszczania się, konkurencja, badania, prawa medialne, zatrudnienie, turystyka, zrównoważony rozwój, ochrona danych, kształcenie i szkolenie oraz zdrowie. Współpraca i komplementarność z innymi właściwymi obszarami polityki mają znaczenie zasadnicze. Zdecydowanie zaleca się większy nacisk na praktyczne wdrażanie rezultatów i wyników (np. unijnych wytycznych, zaleceń w zakresie polityki) osiągniętych w ramach planów prac UE w dziedzinie sportu. Ponadto państwa członkowskie powinny też zapewniać odpowiednią koordynację na szczeblu krajowym.

Należy starać się również szerzej rozpowszechniać wyniki wśród zainteresowanych stron na różnych szczeblach. Aby zwiększyć świadomość i dostrzegalność działań UE w zakresie sportu na poziomie krajowym będą konieczne ukierunkowane środki.

Komisja uważa wreszcie, że stałe monitorowanie i ocenianie wdrażania przyszłego planu prac UE w dziedzinie sportu może być korzystne dla efektywnego realizowania i osiągania najważniejszych priorytetów i celów.

WNIOSKI

Plany prac UE w dziedzinie sportu okazały się wartościowym instrumentem współpracy między instytucjami UE, państwami członkowskimi i organizacjami sportowymi. Na przestrzeni lat przyczyniały się do zacieśnienia i wzmocnienia unijnej współpracy w zakresie kluczowych aspektów sportu wśród różnych zainteresowanych stron.

Trzeci plan prac UE w dziedzinie sportu przyniósł ważne rezultaty oraz położył podwaliny pod kolejny plan prac i przełomowy kolejny etap. Ze względu na zwiększoną dostrzegalność i uznanie roli sportu dziedzina ta ma możliwości nie tylko dalszego rozwoju oraz promowania aktywności fizycznej i dobrostanu Europejczyków, ale też przyczyniania się do gospodarczego i społecznego wzrostu Europy, a także do radzenia sobie z poważnymi wyzwaniami społecznymi, w tym wyzwaniami związanymi z epidemią COVID-19. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu i połączonym wysiłkom przyszły plan prac UE w dziedzinie sportu może stać się wspólnym planem działania na rzecz sportu w Unii Europejskiej, promującym aktywność fizyczną i nakierowanym na rozwiązywanie najpilniejszych wyzwań UE.

